

Supplerende samlenotat - Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 14. november 2016

Tyrkiet

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes en drøftelse af situationen i Tyrkiet efter arrestation og varetægtsfængsling af parlamentarikere fra oppositionspartiet, HDP og øvrige udviklinger under undtagelsestilstanden indført efter det fejlslagne kupforsøg. Mødet ventes at bekræfte EU's store bekymring over og skarpe kritik af de seneste tiltag.

2. Baggrund

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 14. november 2016 på baggrund af den seneste tids politiske udvikling i Tyrkiet. Det drejer sig bl.a. om arrestationen den 4. november og efterfølgende varetægtsfængsling af en række parlamentarikere fra det 'pro-kurdiske' oppositionsparti, HDP, inklusive dets to formænd. Det drejer sig også om tiltag under den undtagelsestilstand, som blev indført efter det fejlslagne kupforsøg i juli, hvor de seneste dekretter offentliggjort den 29. oktober bl.a. betød, at yderligere et stort antal offentligt ansatte blev fyret, tiltaltes rettigheder blev indskrænket, og medieforetagender særligt med kurdisk tilknytning blev lukket, ligesom der indledtes nye straffesager mod yderligere et antal redaktører og journalister fra en ledende regeringskritisk avis. Med til billedet hører også den fortsatte tale, herunder fra Tyrkiets præsidents side, om mulig genindførelse af dødsstraf.

3. Formål og indhold

Der forventes en drøftelse af situationen i Tyrkiet efter kupforsøget, herunder af EU-Tyrkiet-forholdet. Det fælles udgangspunkt vil være erklæringen afgivet den 8. november af EU's udenrigsrepræsentant på vegne af EU. Heri udtrykkes EU's meget stærke bekymring. Det anføres, at de seneste tiltag svækker retsstaten, respekten for menneskerettighederne, basale frihedsrettigheder og det parlamentariske demokrati i Tyrkiet samt skaber yderligere spænding i det sydøstlige Tyrkiet og generel polarisering af det tyrkiske samfund. Herudover bekræftes indholdet af tidligere udtalelser vedr. bekæmpelsen af terrorisme, vigtigheden af politisk dialog, betydningen af parlamentarisk immunitet og fordømmelsen af det fejlslagne kupforsøg den 15. juli.

Europa-Kommissionens meddelelse vedrørende EU's udvidelsespolitik og de enkelte kandidatlandes og potentielle kandidatlandes fremskridt – den såkaldte udvidelsespakke – offentliggjordes den 9. november 2016. Meddelelsen vil, som tidligere år, danne grundlag for drøftelser på rådsmødet (almindelige anliggender) i december med vedtagelse af rådskonklusioner om EU's udvidelse. Udvidelsesforhandlingerne med Tyrkiet ventes således ikke drøftet på det aktuelle rådsmøde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinan- serne, erhvervslivet, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred enighed om, at den seneste udvikling i Tyrkiet er stærkt bekymrende og kriti- sabel som beskrevet i den fælles meddelelse af 8. november 2016.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i udenrigsrepræsentantens udtalelse på vegne af EU om, at den seneste tids udvikling i Tyrkiet er stærkt bekymrende og kritisabel. Regeringen finder, at Tyrkiet som alle andre lande, har ret til at bekæmpe og beskytte sig mod terrorisme og til at foretage et opgør med de involverede i det mislykkede militærkup, idet dette selvsagt skal foregå i overensstemmelse med de principper og europæiske standarder for bl.a. retssikkerhed, respekt for menneskeret- tighederne, ytrings- og mediefrihed, som Tyrkiet har forpligtet sig på som både EU-kandidatland og medlem af Europarådet. I efterspillet efter det fejlslagne kupforsøg i Tyrkiet den 15. juli er der på disse områder sket alvorlige tilbageskridt i Tyrkiet, ikke mindst hvad angår ytringsfrihed og mulighederne for en fri presse. Arrestation af folkevalgte er bekymrende, og i det aktuelle tilfælde risikerer det også, at bidrage til yderligere at øge spændingerne i Tyrkiet.

Regeringen finder grund til, at Tyrkiet gøres klart, hvor alvorligt EU ser på udviklingen i Tyrkiet på disse områder, på samme vis som det fra dansk side er blevet kommunikeret klart til Tyrkiets herværende ambassadør. Tyrkiet forbliver en vigtig partner for Danmark og EU på centrale om- råder, såsom kampen mod ISIL og migration, ligesom Tyrkiet også økonomisk er en vigtig part- ner. Det vil være i dansk og europæisk interesse, at Tyrkiet finder tilbage på en kurs, som bringer landet tættere på, snarere end længere fra, EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, men den seneste udvikling i Tyrkiet blev drøftet med udvalget i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (udenrigsanlig- gender) den 4. november 2016.